

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod«
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRED VELIKIMI GOSPODARSKIMI PROBLEMI STOJIMO

Minister Ivan Mohorič o potrebi preorijentacije in novih smernic
naše gospodarske politike

Ljubljana, 10. avgusta.

Z velikim zanimanjem je sprejela vsa naša javnost včeraj prvi del izčrpnega predavanja ministra g. Ivana Mohoriča o aktualnih gospodarskih vprašanjih in smernicah gospodarske politike po londonski konferenci. Še večje zanimanje bo pa nedvomno zbudil drugi del teh globoko zajetih razmisrtiljav našega odličnega gospodarskega strokovnjaka, saj posegajo neposredno v strukturo našega narodnega gospodarstva in nam kažejo v glavnih obrisih pota, ki jih bomo morali čimprej ubrati, če se hočemo obravnavati vsaj najhujših posledic težke gospodarske depresije. V drugem delu svojega predavanja je g. minister Ivan Mohorič izjavil:

Gospodarska politika naših sosedov

Države, ki igrajo za naš izvoz pomembnejšo vlogo, izvajajo že dolga leta politiko pospeševanja domače poljedelske proizvodnje do skrajnih mej možnosti. In kjer jim klimatične razmere ne omogočajo, da bi nekateri kulture uspevale, so posegli po propagandi surogatov, tako na primer po uporabi rži namesto pšenice itd. Da zaščitijo svojega poljedelca pred pasivnostjo, ki je nastopila zaradi velikega padca cen, ovirajo uvoz z visokimi carinami na življenjske potrebščine, ki znašajo mnogokrat preko 100% vrednosti, da omogočijo boljše vnovčenje domačega pridelka na notranjih tržiščih. Med te države spadajo Italija, ki zavzema prvo mesto v našem izvozu s 23.07%, Avstrija z 22.13%, Češkoslovaška s 13.17%, Nemčija s 14.28%, Madžarska s 4.11%, Francija z 2.69%, Anglija z 2.11%. Omenjene države so absorbirale v preteklem letu preko 80% našega izvoza, t. j. štiri petine.

Kot upravičilo za svojo politiko uvažanja in povečevanja agrarnih carin navajajo, da so iz valutarnih razlogov in zaradi padanja industrijskega izvoza prisiljene delati na to, da zmanjšajo pasivnost svoje trgovinske bilance in skušajo doseči čim boljše ravnotežje v gospodarstvu. Tako na primer je imela Italija, ki je Mussolini prevzel vlado, okrog 6 milijard pasive v trgovski bilanci, pa je s sistematičnim delom dosegla, da se je ta pasivni saldo zmanjšal tekom let na celo poldrugo milijardo. Kdor je razgledal fašistično razstavo v Rimu, je našel tam v drugem nadstropju še druge podatke o njihovem sistematičnem pogozdovanju, ki nam dajo mnogo misliti. Ta politika naših sosedov je imela za posledico, da je čisti izkupicek iz izvažano blago, posebno za živilo, padel, da se moramo resno vprašati, ali se živinoreja za izvoz še izplača.

Ta tendenca gospodarske politike naših sosedov se ni dala in se še danes ne da ustaviti. Po gotovih znakih bi se dalo sklepati, da se bo celo razširila in pojačala. Kakšni so torej potem izgledi za uviditev odnosov z njimi? Dosedaj smo videli, da se je naša pozicija od pogajanj do pogajanj vedno bolj slabšala in da padajo zadnji izgledi na izpremembo te smeri gospodarske politike. Potem se nam pa tudi vsiljuje vprašanje, ali naj pri našem uvozu še nadalje vodimo politiko odprtih vrat, odnosno, ali ne kaže, da nekoliko izpremenimo naš režim trgovinske politike in splošne gospodarske politike.

Na razpotju

V tem pogledu stojimo baš v tekočem letu na razpotju. Letos namreč potečejo vse dolgotrajne trgovinske pogodbe, ki so nam doslej vezale roke, in tako se bo treba odločiti, kakšno politiko bomo vodili pri novih pogajanjih. Lahko bi mi kdo ugovarjal, da ni treba pri nas v ničemer menjati trgovinskega režima, ker je naša trgovinska bilanca ostala tudi v najslabših letih aktivna in to brez posebnih kontingentov in drugih upravnih ukrepov, s katerimi bi se skušalo vplivati na zmanjšanje uvoza. Lahko bi se reklo, da se uvoz in izvoz avtomatično uravnotežita in da tu intervencija niti ni potrebna, niti je umestna. Stvar pa stoji nekoliko drugače. Mi vemo, da nam statistika generalne direkcije carin ne daje prave slike stanja naših gospodarskih in poslovnih odnosov napram inozemstvu. Mi vsi vemo, da ima inozemstvo iz blagovnega prometa znatna dobita, ki jih državi in da vsi naši napor, da bi ta dobita likvidirali, niso dosegla zaželenega uspeha.

Nova pogajanja z Italijo

Poleg tega ne smemo prezreti velikih izprememb v trgovinskih bilancah s sosedji Italijo, s katero smo imeli leta 1930. še 1137 milijonov dinarjev aktivnega salda v našo korist, je uspela, da v treh letih do leta 1932. zmanjša to pasivnost na 344 milijonov dinarjev, t. j. za ca 800 milijonov, kar naravno ni moglo ostati brez neugodnih posledic za naše gospodarstvo. Tokrat je bila zadeta v prvi vrsti naša živinoreja. Ako bi se tak tempo razvoja nadaljeval, bi morali postati v prihodnjih letih v prometu z Italijo pasivni.

Stojimo pred novimi trgovinskimi pogajanja z Italijo in želja Italije, ki je popolnoma razumljiva, je, da čim boljše uravnoteži svojo trgovsko bilanco z nami. Pri tem pa morajo pride preko dejstva, da je pla-

čilna bilanca z Jugoslavijo vse drugačna, ker ne smemo pozabiti, da poslujejo po Jugoslaviji italijanske zavarovalne družbe, banke, industrijska in špedicijska podjetja in njihova paroplovba, ki zaslužijo pri nas težke milijone. Pri novih pogajanjih tega ne bo mogoče več prezreti. Poleg tega se je v našem časopisu že mnogo razpravljalo o železniško-tarifnih ugodnostih, ki jih daje Italija sosedni Avstriji za prevoz lesa, ki jih mi dosedaj nismo bili deležni v enaki meri, kar znatno ovira našo konkurenčno zmoglost v Italiji in pomeni težko izgubo za naš nacionalni dohodek.

Naši odnosi z Nemčijo

V prihodnjih mesecih se imajo pričeti tudi trgovinska pogajanja z Nemčijo. Stremljenja Nemcev na gospodarskem polju so znana in jasna je, da bodo skušali pri bodočih pogajanjih uvoz agrarnih produktov iz inozemstva in torej tudi iz naše države še bolj omejiti. O kakih olajšavah na polju veterinarstva za naš izvoz živine in živalskih produktov ne more biti niti govora. V Londonu se je njihov zastopnik upiral celo temu, da bi se čimprej sklicala pri Društvu narodov diplomatska konferenca, na kateri bi se to vprašanje obravnavalo. Nemčija je še doslej pri pogajanjih z nami zadovoljevala s koncesijami, ki smo jih dali drugim državam. Na visokih carinah za elektrotehnične predmete, barvila in kemične proizvode, ki so, priznam, pretirano visoke, se je desin-teresirala, češ, da to za zadeva naših interesov, če jim država s fiskalno carino podražuje nabavo blaga.

Naša trgovska bilanca z Nemčijo je bila stalno pasivna. V zadnjih petih letih od 1928 do 1932 je znašala pasivnost blagovnega prometa 1775 milijonov dinarjev. Dokler smo prejemali reparacije, smo lahko vodili tako politiko. Vprašanje pa je, ali jo moremo danes še nadaljevati, ko nimamo za našo pasivnost nikake protivrednosti. Tako politika bi vodila k rastočemu zadolženju, ki nam ni potrebno. Kakšno politiko je treba voditi napram Nemčiji, so nam pokazali dogodki zadnjega časa. Bili smo pet mesecev z Nemčijo v brezposodobnem stanju in interesantno je, da je med to dobo naša bilanca — seveda pri zmanjšanim obsegu — postala naenkrat aktivna. Slovensko časopisje je čisto pravilno komentiralo in ocenilo sedanjí provizorij, ki je stopil pretekli teden v veljavo in podčrtalo, da gre ta samo v korist Nemčije, dočim nam za naš izvoz prav ničesar ne nudi.

In če čitamo zadnjo številko »Privrednega pregleda« vidimo, kakšne transakcije delajo berlinske firme v škodo naše nacionalne valute s prodajo vezanih dinarjev. Sosedna Madžarska je takim transakcijam naredila takoj konec in jih v kralj radikalno zatrla. Pri pogajanjih z Nemčijo ne smemo pozabiti, da četudi njih izvoz v Jugoslavijo ne igra trenutno za obseg nemškega eksporta odločilne vloge, Nemčija ni desinteresirana na jugoslovenskem tržišču, kjer je vplejana in kjer ve, da bodo prišli časi rastočega konzuma industrijskih produktov. Bodoča pogodba se bo dala skleniti le po načelu reciprocitete. Vsaka druga oblika bi bila za nas nesprejemljiva.

Izgradba gospodarske Male antante

Odpira se nam široko polje dela v okviru pakta Male antante. Predvsem smo zainteresirani na izgradbi naših gospodarskih odnosov s Češkoslovaško republiko, ki je kljub počevanju svoje agrarne produkcije še vedno velik importer poljedelskih proizvodov. Ta uvoz predstavlja vrednost preko 1300 milijonov Kč, to je skoro toliko, kolikor znaša naša celokupna izvozna trgovina. Če pregledujemo statistične podatke, vidimo, da uvažamo Češkoslovaška danes mnogo predmetov iz drugih držav, ki so ji politično prilično indiferentne, namestu, da bi jih kupovali pri nas, kjer jih lahko nabavi v isti kvaliteti in po večini celo po ugodnejših cenah kot drugod. Samo pomankanje poslovnih zvez, informativne službe in propagande je vzrok današnjemu stanju. Pri poljskih pridelkih krije Jugoslavija 1% do 10% češkega uvoza, kar se da v znatnem obsegu s podobnim delom popraviti. To zanimivo polje organizacijskega dela postaja sedaj naša najvažnejša bodoča naloga. Aktiviranje gospodarskega sveta Male antante bo omogočilo pričetek uspešnega dela v »velikem inobranju«.

Prava industrijska politika

Da se ne bi moja izvajanja glede naše notranje gospodarske politike napačno razumela, moram takoj pripomniti, da nisem za industrializacijo po vsaki ceni, ustvarjanje industrije, kjer prihaja inicijativa samo od zunaj, pa tudi proti režimu industrijske produkcije, ki neusmiljeno eksploataira konzumente. To bi bila slepa in brezglava industrijska politika, ki je nikdo ne more odobravati.

Sem odločno proti vsakim ekscesom, ki se na tem polju dogajajo in ki dajejo premnogokrat opravičenega povoda kritiki. Industrija, ki ne uvažuje zmanjšane kupne moči konzumenta, ki ne deluje vzgojno na notranje tržišče, ni zdrava industrija. Vendar pa moram pri tej priliki navesti dva razloga, ki nam podražujeta industrijsko produkcijo in za katera naši industrijalci niso krivi. To je pretirana obrestna mera denarnih zavodov, ki absolutno ne odgovarja današnjim razmeram zmanjšane rentabilnosti, kakor tudi činjenica, da industrija za nabavo surovin in drugih potrebščin ne dobi od Narodne banke skoro nikakih deviz in jih mora pod težjimi pogoji nabavljati v prostem prometu. Ta dva momenta nam podražujeta produkcijo v mnogih primerih do 25 odstotkov in se na ta način čista vrednost carinske zaščite že znatno zmanjšuje. Problem zmanjšanja obrestne mere in otvarjanje cenih industrijskih produktov, ki jih pri sedanjí vezanosti Narodne banke sploh ni mogoče dobiti, je torej izredno pereč in težen. Vajno pa je tudi, da se uredi vprašanje izplačevanja javnih dobav, kjer se pojavlja danes dosti velik zastoj, ki ni v korist niti javni upravi niti zainteresirani industriji.

Navidežno zboljšanje položaja

Mnogi zunanji znaki kažejo navidežno zboljšanje našega gospodarskega stanja. Ako bi bile druge države v sličnem položaju, njihovo časopisje o krizi sploh ne bi pisalo. Tako je na primer činjenica, da so naše glavne industrije primerno, nekatere celo dobro zaposlene, da se je količina našega izvoza povečala, da smo uredili odgoditev odplačevanja naših dolgov napram inozemstvu, da je prometna sezona v cel državi vrlo dobra, da se tudi vrednostni papirji na borzah pričenjajo popravljati in da imamo bogato in obilno žetev.

Ni dvoma, da bodo našti momenti v mnogih krajih situacijo olajšali in gospodarsko aktivnost poživeli.

Vendar ne smemo pri tem prezreti, da je na drugi strani zopet cel niz negativnih momentov, ki delajo skrb, in vprašanje, ki so ostala neresena. Tako na primer je danes splošna sodbja, da sedanja oblika moratorijev za kmetne in denarne zavode ni bila baš najsmernejša izbrana in da bi kazalo tudi te predpise na podlagi izkušenj in opazanj zadnjega poldruga leta revidirati. Dejstvo, da je vprašanje sanacije našega denarstva še vedno odprto, gotovo ne vpliva ugodno in ravno danes so se sestali gospodarski krogi v Zagrebu, da razmotrivajo o položaju in sklepejo o predlogih, ki bi jih kazalo staviti merodajnim mestom. Težko zadene široke kroge tudi naglo povečanje odmernih podlag za javne davjate, ki prihaja baš v gospodarsko zelo napeto dobo. Če čitamo zadnji izkaz stanja zavarovalncev pri okrožnem uradu v Ljubljani, vidimo, da je v tekočem letu napram lanskemu letu zavarovalna meza padla za preko 43 milijonov dinarjev, pri tem pa smo že lansko leto mislili, da smo dosegli najnižjo točko in da dalje sploh ne bo mogoče iti. Vse drugače bi pa še bile številke, če bi k temu vzel podatke bratovskih skladnic, premogovnih revirjev in drugih panog, ki niso pri okrožnem uradu zavarovane.

Tudi številke našega izvoza so bile le optična prevara, kajti če preračunamo na zlato vrednost, vidimo, da je letošnji izvoz, ki je bil po količini za 20% večji, od istodobnega lanskoletnega izvoza, v zlato donesel za 25 milijonov frankov manj dohodka kot lansko leto.

Notranja organizacija gospodarstva — najnujnejša naloga

Najvažnejša naloga, ki nam pripada, je izgradba notranjega tržišča in izvedba organizacije našega gospodarstva. V tem pogledu smo v zadnjem desetletju le malo storili. Niti naši uvozniki niti izvozniki nimajo interesnih organizacij, ker niso znali dosedaj v lastno škodo disciplinirati svojega izvoza. Posledica tega je, da kupujemo in prodajamo naše blago v zunanji trgovini v drugo in tretjo roko.

O vse tem mnogo govorimo, storimo pa bore malo, da bi bilo drugače. Ne smemo končno prezreti zmanjšepolitične situacije, ki poskuša postaviti nove razlozke ekonomske kooperacije v Podunav-

ju, ko je uvidela, da se teritorialne aspiracije korekture mej in slični zahtevi ne bodo dali realizirati. Cele knjige so o tem napisane. Gre za stvari, ki se jih ne bo dalo trajno odlašati, niti popolnoma odbiti. Obstoja recipročni interesi in koristi in že danes smo v tej smeri v gotovi medsebojni povezanosti. Mislim tu predvsem na vprašanja prometne in tarifne politike, rečne plovnosti in olajšav obmejnega prometa. So možnosti, kjer se gre še lahko naprej v izgradnji kooperacije in v obnovi zvez, ki so nekdanj obstojale, ne da bi se s tem moralo priti brezpogojno v kolizijo z političnimi vprašanji.

Smernice

bodočega dela

Če v par besedah reasumiram današnjo situacijo, moram ugotoviti, da naše politične osvoboditve nismo dopolnili in utrdili v gospodarskem oziru v oni meri, ki bi bila poželjena, da smo tudi gospodarsko odvisni ter da nas na tem polju še čaka mnogo dela, dela, ki bi ga pa želeli obratiti predvsem domači inicijativi. Naše politično osvobodjenje bo takrat neprimerno polnovrednejše, ko izvršimo to delo, ki nas še čaka. Na nas samih je, da pokažemo svoje zmoglosti.

Ako hočemo biti enako močan faktor pri trgovinskih pogajanjih, ki nas čakajo še v tekočem letu, moramo skrbeti za to, da razpolagamo z enakim orodjem gospodarske obrambe, kakor ga uporablja inozemstvo v ofenzivi proti našim interesom. Politiko sprejemanja teh udarcev na gola prsa, ne kaže nadaljevati.

V notranji izgradnji nas čakajo težke naloge. Predvsem bomo imeli v bodoče še dolgo opravka s socialnim dumpingom, ki podkupuje standard delavstva v naših krajih. Vprašanje je kompromisno in nivoelacija med se ne sme izvršiti na škodo ekonomskega razvoja naše banovine. Paralelno s njim se razvija problem nivoelacije cen v državi. Iz tega stališča pomenja vsako stvarjanje novih bremen za našo produkcijo in promet v žraski banovini, pa naj se uvaža za še tako koristne svrhe, oteževanje naše pozicije v konkurenci z

ostalimi področji in inozemstvom in zahteva novih naporov, pri tem pa nam vidno slabi pozicijo.

Za javno gospodarstvo se morajo uveljaviti tudi pri vsem priznavanju občestvenosti načela privatnega gospodarstva. Režim izživljanja v kroničnih primanjkljajih se ne more nadaljevati. Obremenitev nacionalnega dohodka je v zadnjih letih močno porasla, vsled tega je potrebno, da se javni izdatki spravijo v sklad z zmanjšanimi dohodki.

Dosedanji poskusi socializacije trgovine ne kažejo uspehov. Privilegiji, ki se dajejo v to svrhu padajo močno v breme državne blagajne.

Javna dela po sistemu, kakor je bil uveljavljen pred nekoliko leti, so za naše prilike predraga in izvršili bi jih v splošnem interesu gospodarstva lahko bolje in ceneje z lastnimi sredstvi.

Sedanji aktivni saldo naše trgovske bilance nam ne nudi dovolj prebitka, da bi zmogli trajno rente, ki jih inozemsko podjetništvo, ki posluje v naši državi, zasluži na polju zavarovalništva, banarstva, industrijske inicijative in parobrodarstva. Treba bo še velikih naporov, da dosežemo ravnotežje, ki je za samostojnost našega gospodarstva in za stabilnost naše nacionalne valute potrebno. Danes imamo pasivne pozicije, ki grede v velike vsote, za katere nimamo nikakih pravih protivrednosti.

Ta kratek reasume sicer ni nikak izčrpen program, marveč naznačuje le nekaj smernice za naša bodoča stremjenja. Trd kamen predkušnje za nas bodo napor v tej smeri za vso našo ekonomsko inteligenco, njeno organizatorno sposobnost, individualno iznajdljivost, njeno voljo do uspeha in za dokaz realne vsebine pravega patriotizma. Na tem širokem polju bomo morali dokazati naš smisel za disciplinirane interese in našo dorastlost, da rešujemo velika vprašanja časa, v katerem živimo. Prepričanje stvari slučajnostim in usodi, nadaljevanje naše neborbenosti v tem oziru pa bi bil dokaz, da ne razumemo pravilno nalog časa in zgodovine, ki bo to neizprošno sodila, nam v tem primeru ne bi mogla prizanašati.

Pakt velesil se ni obnesel

V pariških krogih sodijo, da bo treba v odnosih z Nemčijo temeljito revidirati stališče

Pariz, 10. avgusta. V nasprotju s tem, kar trde v Berlinu, moramo reči, da je incident tem manj kajzlučen s francosko-britanskim stališčem, čim bolj Nemčija nadaljuje svojo protiaustrijsko politiko. V Londonu zagotavljajo, da bodo napravili energično akcijo, če se bo pokazala potreba; tudi Francija je pripravljena pridržati se te akcije. Po razgovorih med Degerjem in Boncourjem ter Deladierom se sme reči, da bo Francija, če se incidenti ponove, v sporazumu z Anglijo spravila afero pred Društvo narodov. Italija gleda položaj drugače. Mussolini očitno predlaga Dollfusu, naj pomnoži avstrijske efektivne in legalizira heimwehrocvce. Tako predlaga v obrambo Avstrije revizijo mirovnih pogodb, ko se Anglija in Francija sklicujeta ravno na spoštovanje teh pogodb.

»Tempe« piše v uvodniku: Ob zaključku afere z demaršami v Berlinu smemo zametati argumente, s katerimi skušajo nemške poluradne note preiti v protiofenzivo zoper Francijo, zlasti glede emisij strassbourške radijske postaje. Nobena primerjava ni možna med temi emisijami, ki služijo zgolj informativnim svrham, in emisijami bavarških radijskih postaj, kjer

delajo osebnosti z izrazitim uradnim značajem sistematično kampanjo zoper Dollfussovo vlado s govori in dejanji, ki izključno posegajo v notranjo avstrijsko politiko. Kar je pa treba ta trenutke približi, je to, da predstavljajo sprejem, ki ga je priredil Berlin francosko-britanskim demaršama, prvo in hkratu razočarajočo prikušnjo politike medsebojnega zaupanja in sodelovanja, ki naj bi jo otvoril podpis pakta štirih. Nemčija ne razume tega prijateljskega in zaupljivega postopka in neče nanj pristati, ali je treba iz tega izvajati konsekvence, to je, ali se bo treba v bodoče zateči v aferah z njo k drugim postopkom in k drugim načinom diskusije? Naj bo že tako ali tako, berlinska vlada je dobila svarilo, ki ga je bilo treba dati, in zdaj je na njej, da prevzame odgovornost. Ali bo napravila konec svojemu rovarjenju, ki ograža neodvisnost Avstrije, ali bo pa vztrajala v svojem početju in nadaljevala svojo protiaustrijsko gonjo in s tem razkrinkala svojo politiko v obeh vseh sveta. Tako ali tako, spoznamne demarše v Berlinu prav gotovo niso bile brez haska.

Položaj na lrskem vedno bolj napet

Dublin, 10. avgusta. Notranja politična napetost v Irski še vedno ni popustila, marveč se je spričo incidentov v pretekli noči celo še znatno ojačala. Udruženje bivših bojnikov je imelo namreč snodi svoj ples. Skoraj vsi bojnikov so člani fašističnih nacionalne garde. Zaradi njihovih demonstrativnih nastopov je intervenirala policija in je prišlo do hudih spopadov. Na ulicah so se zbrale tudi velike mase republikancev, ki so skušali preprečiti fašistično zabavo. Ljudje so metali kamenje na avtomobile, s katerimi so prihajali fašistični gosti, tako tudi na avtomobil znanega rektorja Cosgraveja. Straže okrog javnih zgradb so bile ponoči ojačane. Po incidentu je fašistični voditelj O. Duffy izjavil, da smatra za svojo sveto dolžnost, da izvede parado fašistov, ki je napovedana za nedeljo. Njegov namen je, da pride čimprej nacionalistično vlada do državnega krmila.

Hitlerjevski prosveta

Berlin, 10. avgusta. Včeraj se je pričel na nemških šolah zopet redni pouk. Prvi dan je bil vsem učencem osnovnih, srednjih in visokih šol objavljen odlok prosvetnega ministra, da se morajo učenci med seboj in tudi svoje učitelje pozdravljati s fašističnim pozdravom narodnih socialistov, to je z dvigom stegnene desnice. Tako se morajo med seboj pozdravljati tudi učitelji ter vsi ostali državni namestenci.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 10. avgusta. Pred dnevi je prijavila neka mladenka, da je videla pri neki F. več zlatih ur in verzič. Policija je odredila hišno preiskavo, ki je pa ostala brez uspeha. Zato je aretirala še ljubčka omenjena F., nekoga C., pri katerem je našla sicer zlato verzičo, drugega pa nič. Pri zaslišanju je F. izpovedala, da se preživlja skoraj izključno s tajno prostitucijo, moške sta ji jo davajala C. in neka Ivanka B., ki je za ta posel dobivala procenta. Policija je vse tri, ki so doma s Primorskega, izročila sodišču. Zadnje dni je bilo zopet ukradenih več koles. Z dvorišča Mestnega doma je nekdo odpeljal trgovcu Alojziju Ambrožiču iz Guberja 500 Din vredno kolo, ki si ga je trgovec izposodil od mizarskega pomočnika Alojzija Ambrožiča. — V Prešernovi ulici je bilo odpeljano kolo litografu Alojziju Erjavcu izpred palače Mestne hranilnice. Kolo je znamke »Ayglo« a tvorniško številko 308.549 in vredno 1500 Din.

LJUBLJANSKA BORZA

Devizne: Amsterdam 2512.63 — 2323.99, Berlin 1364.03 — 1374.83, Bruselj 799.63 do 803.62, Curih 1108.35 — 1113.85, London 189.36 — 190.96, New York ček 4197.16 do 4225.42, Pariz 224.35 — 225.47, Praga 169.67 do 170.53, Trst 300.68 — 303.08 (premija 28.5%).

INOZEMSKA BORZE

Zürich, 10. avgusta. Pariz 20.2425, London 17.115, Newyork 381.—, Bruselj 72.15, Milan 27.17, Madrid 43.20, Amsterdam 206.65, Berlin 123.25, Dunaj 58.50, Praga 15.31, Varšava 57.75, Bekeleita 3.06.

— Če bi bila z Lojzetom sama, bi se
bila gotovo poljubljala.
— Sramuj se takih besed, Matiček,
glej, da hitro izgineš.

A. D. Dmery

142

Dve siroti

Roman

Že drugi med tem pogovorom je izgubil Picard potrpljenje in malo je manjkalo, da se ni izdal Marestu. Zupustil ga je z namenom vrniti se h grofu de Linieresu...

Toda pot kakšno pretvezo naj bi vstopil v grofov kabinet, ko ga pa grof ni klical?

In obstal je nepremično pred vrati, ko so se odprla pred policijskim ravnateljem.

— Ti tu? — je vprašal grof začuden.

— Da gospod... Čakal sem, če bi me gospod še potreboval.

Grof je bil na videz v hudih skrbih. — Vstopi, — je dejal po kratkem premisleku in odprl vrata svojega kabineta. — Dobil sem nerazveseljeno vest o vitez, — je nadaljeval grof. — Vse kaže, da je tako obupan, da niti jesti ne more.

— Seveda ne, ker ni lačen, — je pripomnil Picard smeje.

— Nočem, da bi šel vitez, moj nečak, v tej zadevi do skrajnosti... Sicer bi se mu pa moralo zdeti bivanje v Bastilli...

— Prijetno...

— Manj težko, nego bi moglo biti, če bi ne bil priporočil guvernerju, naj ravna ž njim lepo.

— Ah, to ste storili?

— Da, upal sem, da ga bo moja plemenitost...

— Velikodušnost, gospod...

— Da ga bo spametovala.

— Saj ga tudi bo!

— O, da bi ga le!

— Upajmo, gospod.

— Naročil sem poveljniku trdnjave, naj mu svetuje, naj se ukloni... Guverner ga je poklical k sebi.

— Ali je prišel k njemu?

— Ne, odklonil je povabilo.

— Čudno...

— To je posebno nevarno zanj...

Poskusiti hočem še enkrat...

Picard je bil v zadregi. Odprl je usta, kakor bi hotel povedati svoje mnenje, pa ni spravil iz sebe niti besedice.

Grof de Linieres je to opazil.

— Zakaj si pa ne upaš povedati, kar misliš?

— O, ne dovolil bi si dajati nasveta svojem gospodu.

— Dovoljujem ti... Govori!

— Če bi hotel gospod grof pisati...

— Pisati vitez... jaz?

— Kot stric nečaku... to se vendar da — je menil navihaneč.

— Da, če bi se mi nečak ne bil odkrito uprl.

— Res je.

— Če bi ne bil odklanjal vseh nasvetov... da celo prošnji...

— Gospod ima prav.

— To se ne spodobi.

— To je grozno.

— In ne hotel bi...

— Da bi se zdelo, da...

Za hip je obmolnil, potem je pa vzkliknil:

— Ne, gospod grof, ne, ne morete doprinesiti tega zadnjega dokaza svoje velikodušnosti! Pustiti boste morali tega grešnika dolgo v ječi... razen če bi se ozirali na globoko žalost gospe grofice... kajti ona je bolna, težko bolna.

Grof de Linieres se je vgriznil v ustnico. Picard ni hotel tega opaziti; nadaljeval je mirno:

— In v tem primeru, gospod grof, je jasno, da bi vaše pismo mnogo blagodejše vplivalo na viteza, nego...

— Pa naj bo, — se je udal grof, — napišem mu pismo.

— In če bi gospod grof dovolil, mu ga izročim sam.

— Ti?

Morda bom lahko izpopolnil pismo z nekaterimi podrobnostmi, ki bodo prisilile gospoda viteza storiti vse, da pride iz ječe.

— Dobro, — je dejal grof, — zgodi se tvoja volja.

Picardu je zaigralo srce od veselja. — Razmišljal bom, kaj bi kazalo napisati.

— Na razpolago bom gospodu grofu... ko se mu bo zdelo umestno in potrebno poslati me v Bastillo... ne kot jetnika, — je pripomnil smeje... temveč kot posredovalca.

— Pa naj bo... Povem ti, kdaj bo treba oditi v Bastillo.

Ko je Picard zaprl vrata za seboj, je bruhnila vsa grofova jeza na dan.

— Da, grofica trpi, — je zamrmral, — toda zakaj jo je zapeljala njena slabost napram Rogeru tako daleč od njenih dolžnosti; kaj jo je pripravilo tako daleč, da je obiskala to lahkoživko, ki sem jo poslal v Salpetriero?...

Da, grofica je bolna, pa je se zaprla v molččnost, ki mi gre vedno bolj na živce, ki vzbuja v meni tisoč groznih misli, tisoč strašnih dvomov... In nisem ji mogel iztrgati njene tajne... V trenutku, ko sem upal, da ji uide v kriku, v pretresljivem krik, ki se ji je izvil iz prs, ko sem silil v njo z vprašanji, se je onesvestila... In ni sila, ki bi ji razvezala jezik.

Grof de Linieres ni mogel več krotiti svojega srca. Pomosno vzravnal, drgetajočih ustnic je zrl na vrata hodnika, vodečega v groficiho spalnico.

Kar je nekdo potkal na ta vrata.

— Prosto! — je zaklical grof.

Vstopila je groficiha komornica in sporočila grofu, da je prišel zdravnik k bolni grofici.

IX.

Ko je zvedel od Maresta za Henrikin odhod, je Picard mislil, da ni vredno vračati se v Salpetriero.

Rok, ki si ga je bil določil, se je bližal koncu; bila je že sobota.

— Kaj storiti? — je premišljeval Picard.

Ali je grof izpremenil svoj sklep?...

Grof de Linieres ni opustil misli, ki mu jo je bil sprožil njegov sluga. Pismo je bilo napisano; toda nastalo je bilo baš poslabšanje v groficihinem zdravstvenem stanju in to je vplivalo nanj tako, da je zanemaril vse drugo.

Zdravnik ni tajil, da je grofica nevarno bolna. Kot dober prijatelj rodbin de Linieres in Vaudrey je bil vedno iskren.

— Da se je bolezen tako poslabšala, ni mogoče drugače, nego da je grofico nekaj hudo pretreslo.

Grof je molčal.

Potem je zdravnik odredil, da mora vladati okrog grofice popolna tišina, da ne sme k nji nihče, ki ji ni drag in da pod nobenim pogojem ne sme zapustiti postelje, dokler ji ne dovoli on.

Vse te odredbe so se bolj vzemirile grofa de Linieres in mu dale pobudo, da je dolžil viteza, da je on kriv te težke groficihe bolezni.

Težko se je premagal, da ni začel znova rohniti, ko se je odhajajoči zdravnik že na pragu obrnil, rekoč:

— Da ne pozabim. Viteza Vaudreya še nikoli nisem videl tu... In vendar vem, kako otroško je udan grofici... Obžalujem celo to rezerviranost vašega nečaka, ker sem prepričan, da bi ga bolnica zelo rada videla.

Kar se je grof spomnil, da je pustil v predalčku svoje pisalne mize vitezu namenjeno pismo.

Vstopil je v svoj kabinet in v veliki poklicati Picarda. Ko je prišel vrtar k njegovi sobi, je bil Picard baš zatopljen v misli.

Tkanje na vrata ga je zdramilo, da je planil pokonci. Hitro je odprl vrata in zagledal na pragu vrtarja.

Kaj bi radi? — je vprašal radovedno.

— Povelje gospoda policijskega ravnatelja, — je odgovoril vrtar.

— Ali me gospod grof kliče?

— Da, nemudoma morate k njemu.

— Zakaj mi tega niste povedali takoj?...

Saj bi bil že lahko tam.

Vrtar je počasi odhajal.

Picard se ni zmenil zanj. Hitel je po stopnicah doli in ves upehan je prispel do vrat grofovega kabineta.

Potrkal je in ko mu je grof zaklical, naj vstopi, je vstopil in se ustavil pred pisalno mizo, pri kateri je sedel grof.

Tat in slepar, ki ima srečo

Dvakrat zaradi tatvine pred sodiščem in obakrat oproščen

Pred sodiščem v Budimpešti se je te dni že drugi zagovarjal elegantno oblečen mož, zabeležen v policijskih in sodnih aktih kot brezposelni brivski pomočnik Karel Szeidler, ki se je zaradi sleparij in tatvin, zlasti žepnih, že nešteto krat zagovarjal pred raznimi sodišči. Po barih in drugih nočnih lokalih je pa Szeidler znan kot »gospod grof«. Izdajal se je zdaj za grofa Wenckheima, zdaj zopet za grofa Kinskega.

Prva obtožnica mu je očitala, da se je v nekem budimpeštanskem baru pridružil veletrogovcu z žitom Kissu, ki je popival s plesalko Pireyjevo. Odpeljal ju je z avtomobilom v drugi nočni lokal, kjer je kipel so živahnije nočno življenje. Spotoma je pa plesalka nenkrat opazila, kako sega »gospod grof« v njenemu Kissu v notranji žep, iz katerega mu je potegnil dobro rejeno denarnico. Plesalka je takoj zaklicala šoferju, naj ustavi, potem je pa poklicala blizu stoječega stražnika, toda »gospod grof« je pravočasno odmesel pete. Ko so ga pozneje zasacili, seveda ni več imel Kissove denarnice.

Pred sodiščem se je zagovarjal, da priča plesalka proti njemu iz osvete, ker se on oče tako ponižati, da bi postal njen ljubček. Pred stražnikom je baše pobegnil zato, ker ni hotel imeti za prazen nič sitnosti in opravlja s po-

lucijo. Sodišče je njegovim pretvezam verjelo in je sleparja oprostil, češ, da njegova krivda ni dokazana.

V drugem primeru je bil Szeidler avtobusov se je predstavil staremu vpokojenemu notarju Vajdu kot grof Kinsky in se zelo sumljivo sukal okrog njega. Ko je prispel avtobus, je staremu notarju pomagal vstopiti, sam pa ni vstopil. In baš med vstopanjem v avtobus je Vajdu izginila denarnica z 2000 pengő. Spretnega žeparja je spoznal okrađeni po fotografiji v albumu zločincev.

Obtoženi kriminalni kavalir se je pa tudi v tem primeru junaško držal pred sodiščem. Izgovarjal se je, da gre za usodno pomoto, češ, da živi od svoje zadnje kazni, ki mu je bila naložena pred štirimi leti docela po krivem, kot pravi gentleman zelo pošteno. Od kod dobiva sredstva za življenje, pa ni povedal. Zatrjeval je, da ga podpira ena njegovih ljubic. In ker je neka plesalka pred sodiščem izpovedala, da je bil kritičnega dne do jutra pri nji, je sodišče brez nadaljnega priznalo njeno pričevanje za zadosten dokaz obtoženčeve nedolžnosti in je sleparskega pustolovca zopet oprostil. Mož ima torej srečo ne samo pri ženskah, temveč tudi pri sodišču.

Kako se obvarujemo strele

Učenjaki so izračunali, da je nevarnost strele na kmetih šestkrat večja, nego v mestih. Velika mesta z bogatimi električnimi omrežjem, z neštetiimi strelovodi ter visokimi stolpi in hišami nudijo prebivalstvu dobro zaščito pred strelo. Redki so primeri, da švigne strela skozi dimnik ali po žlebu v sobo. Prebivalci mest se zato neviht večinoma ne boje. Moderna doba je sploh strah pred strelo skoraj docela iztrebila. Zdaj najdete že malo ljudi, ki bi umirali od strahu, če se začne bliskati in grmeti.

V prosti naravi pa človek nikjer ni varen pred strelo. Seveda se pa tudi v prosti naravi človek lahko strele varuje. Žal pa ljudje večinoma ne pomislijo na nevarnost in čeprav že otrokom v šoli dopovedujejo, da med nevihto človek ne sme stati pod drevesom, se množe primeri, da strela ubija ljudi, ki se zateko pred nalivom pod visoka drevesa. Če zaloti človeka zunaj nevihta, naj nikar med treskanjem ne hodi naprej. Mirno naj leže na tla, pa naj še tako lije. Košato in visoko drevje privlačijo strelo. Največja nevarnost preti človeku pod topoli, jagmeti in smrekami. Pri hišah so najboljše zaščita strelovodi. Ze stari Egipčani so postavljali do 30 m visoke, z medenino okovane drogeve v zaščito pred strelo.

Najbogatejši Anglež umrl

V Dieppe je umrl te dni 71letni sir John Ellermann, ki je veljal za najbogatejšega Angleža. Od siromašnega uradnika se je bil povzpel z lastnimi močmi do enega največjih finančnikov Anglije. Imel je nad 200 trgovskih ladij, vrednih okrog 30 milijonov funtov sterlingov, njegovi letni dohodki so pa znašali nad en milijon funtov. Njegovo bogastvo pa ni bilo samo na morju, temveč je imel tudi na suhem mnogo posestev, v samem Londonu pa za 3.000.000 funtov hiš in zemljišč.

Sir Ellermann je bil eden onih srečnih mogotcev, ki jih gospodarska kriza ni zadela. Med vojno je nadzoroval večino angleških parobrodniških družb, po vojni je pa še bolj utrdil svoj položaj. Bil je pravi finančni genij in o

njem so govorili, da se izpremeni v zlato vse, kar prime. Misli in govoril je o milijonih, a denar je izdajal zelo previdno. Leta 1930 je dal svoji hčerki za novoletno darilo loterijo za pol milijona funtov. Udeleženi je bil pri mnogih industrijskih in trgovskih podjetjih, obenem je imel pa finančno nadzorstvo nad mnogimi dnevniki, med njimi tudi nad »Timesom«. Živel je samotarsko življenje, javnost in osebno reklamo je sovražil. Mož je bil čudovito podoben kralju Edvardu.

Tri letalske nesreče

V torej jutraj sta se pripetili na Češkoslovaškem dve težki letalski nesreči. Blizu Prage je treščilo na tla vojaško letalo in pilot, letalski podčastnik Rudolf Černin se je ubil. Letalo je bilo novi prototip zasledovalnega letala, ki ga je vojaški tehnični letalski zavod baš preizkušal. Nesreča se je pripetila med poskusnim poletom. Letalo se je spuščalo navpično navzdol in najbrž ga pilot ni mogel pravočasno spraviti v vodoravno lego.

Skoraj istočasno je startal na letališču v Milovicah letalski podčastnik Marek Cetl, da bi iz zračnih višav obsterljeval s strojnico cilj na zemlji. Naročeno mu je bilo vzeti s seboj namestu opazovalca vrečo peska. Mehanik Kalal, ki je spremljal letalo na start, je pa tik pred znakom za start skočil v opazovalski sedež, ne da bi ga bil pilot opazil. Opazovatelj se seže za pilotovim sedežem. V naslednjem hipu se je pilot z letalom normalno dvignil, v višini 400 do 500 m je krenil na levo, potem se je pa nagnil na desno in v tej legi je treščil na tla, kjer se je razbil. Pilot in mehanik sta obležala pod razbitim letalom mrtva.

V ponedeljek se je pa pripetila na letališču v Malackah letalska nesreča s srečnim koncem. Vojaško letalo je startalo k vajam v bombardiranju, pa je padel iz njega strelec Sedlar. Najbrž ga je vrzel iz močno nagnjenega letala hud veter. Sedlar je pa k sreči imel na sebi padalo, ki se je takoj odprlo in tako se je srečno spustil na tla. Tudi letalo s pilotom je srečno prispelo na tla.

V šoli.

— Katera vrsta vodne sile je najučinkovitejša?

— Ženske solze, gospod učitelj.

Iz Trebnjega

— Seja občinskega odbora bo v nedeljo po prvi jutranji maši v občinski pisarni Poleg poročil predsedstva je na dnevnem redu mnogo važnih zadev, o katerih bo sklepal odbor po novem zakonu o občinah. Na tej seji bo izvoljena tudi uprava občine.

— Legitimacije za obisk jesenskega velesejma, ki bo v Ljubljani v času od 2. do 11. septembra naj stranke nabavijo pri občini ali pa pri postajni blagajni. Z legitimacijo imajo posetniki velesejma pravico do polovične vozne cene.

— Tiralica. Okrožno sodišče v Novem mestu je izdalo tiralico za Keržolj Rudolfo, zadnje bivališče Cvilbje pri Trebnjem, sedaj neznanega bivališča, ker je obsojen zaradi zločinstva po §§ 314, 315 k. z. na dve leti in pol robu, pa je naprošen vsakdo, ki mu je znano, kje navedeni biva, da ga prijavi najbližji orožniški postaji. Verjetno je, da se Keržolj poslužuje tuje delavske knjige na ime Plestenjak Avgust.

— 4 konji za 767 Din. Nedavno je tukajšnje sodišče prodalo 4 konje, ki so bili zaplenjeni ciganu Hudorovcu Marku. Izkupek je znašal Din 767, pa so pozvali lastniki konj, da uveljavijo svoje pravice, sicer bo izkupek po enem letu izročen sodni blagajni. Zaplenjena voza in budilka sta v shrambi sreskega sodišča.

— Razglasna deska tukajšnjega sreskega sodišča je polna dražbenih oklicev. Tako so zarubljeni razni predmeti kmetom in obrtnikom ter razpisane prodaje, ki pa navadno nimajo uspeha, ker se ljudstvo malenkostnih sodnih prodaj ne udeležuje. Večje zanimanje je, kadar so prodana na dražbi posestva, hiše in zemljišča. Pa skoro ni dneva, da ne bi pel v občini ali davčni ali sodni boben in tudi politična oblast se ga mora večkrat poslužiti, tako da boben poje iz dneva v dan.

Iz Metlike

— Ljudsko šolo na bližnji Radovici predzidavo, pa bo kmalu dovršena. Sedanja namreč zaradi tesnih prostorov ni zadoščala potrebam, dočim bo šolsko poslopje z novim prizidkom dobilo dve novi učni sobi in tri učiteljske stanovanj. Upamo, da bo še nezadostna sredstva popolnoma banska uprava že glede na šolske razmere v naših krajih, enako pa tudi glede na to, da občani popolnoma dobrovoljno pri gradbi prizidka kulučijo z lastnimi močmi in svojo živino le, da bi čim prej dobili potrebam ustrezajoče šolsko poslopje za svoje otroke in učitelje, katere Belokranjci zelo spoštujejo in cenijo. Z novo pridobitvijo bo tudi sicer siromašna občina precej razbremenjena, ker ji ne bo več treba učiteljem izplačevati stanarine.

— Javna dela, ki jih izvršujejo na naših cestah z banovinskimi krediti, so sicer precej neznatna, pa so že popolnoma dovršili popravke klanca na Vejerju, dočim dela v Podzemlju še niso končana. Čim bodo končana, bo naš ubogi človek zopet ostal brez zaslužka, katerega je sedaj pri javnih delih imel vsaj v najskromnejši meri. Boda naših krajev bi bila zelo omiljena, če bi se dovršila še ostala nujno potrebna javna dela, dočim bodi baje že v kratkem pričeli graditi tudi novo most čez Kolpo, pri katerem bodo nekateri zopet lahko dobili skromen zaslužek.

— Letina kaže dobro, pa lahko upamo, da nam bodo letos dala polja malo več pridelka, kakor v zadnjih letih, ko nam je še suša ono malo požgala. Lakote v letošnji zimi ne bo, vendar pa to še ne pomeni, da se je stanje našega kmeta zboljšalo, ker mu pač manjka nujno potrebna gotovina za davke in življenjske potrebščine. Na trtah se po malem pojavljajo oidi, neke vrste trtna plesen, ki jo je mogoče odstraniti z zveplanjem in raznimi posebnimi preparati, vendar pa upamo, da bo letina kljub temu dobra.

— Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozi in rahitizmu, povečanju ščitne žleze in postanku golše, je uravnavna delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni, porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefov« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dober šef.

— Moj šef je zelo dober. Ko sem ga oni dan prosil, naj mi da en dan dopusta, mi ga je dal kar tri dni.

— Moj šef je pa še mnogo boljši. Ko sem ga včeraj prosil, naj mi da teden dni dopusta, mi je rekel, da se mi ni treba več vrniti.

Državna razredna loterija

Dne 9. avgusta so bili v državni loteriji v Beogradu izrečeni naslednji večji dobitki:

Din 40.000 srečka št.: 86.950	
» 30.000 » 23.292	
» 10.000 srečke » 7.080, 9.164, 10.031, 10.114, 11.004, 13.300, 29.481, 29.607, 42.119, 43.343, 49.924, 56.630, 60.379, 64.189, 66.608, 72.246, 91.184, 95.027	
» 8.000 » 4.456, 5.458, 7.554, 8.666, 10.739, 12.217, 18.341, 23.159, 37.574, 40.309, 40.463, 40.964, 43.819, 46.383, 48.269, 50.543, 51.123, 56.333, 57.575, 66.166, 68.496, 85.173, 85.177, 94.807	
» 6.000 » 2.589, 11.696, 18.213, 18.783, 22.685, 35.634, 38.271, 45.780, 46.859, 51.700, 57.630, 66.843, 68.557, 68.560, 83.626, 87.135	
» 5.000 » 11.156, 11.847, 12.718, 20.182, 22.422, 23.320, 24.362, 31.833, 39.540, 40.977, 51.726, 51.961, 55.752, 56.324, 58.589, 59.492, 59.881, 62.227, 66.425, 70.035, 70.037, 75.509, 78.240, 95.029, 95.772	
» 3.000 » 3.397, 6.441, 8.212, 10.422, 10.455, 12.503, 15.580, 16.840, 18.219, 21.798, 23.839, 32.048, 33.133, 39.072, 46.229, 51.136, 55.191, 55.479, 58.927, 71.419, 71.502, 75.601, 76.137, 80.644, 84.569, 87.159, 89.529, 92.661, 95.058, 95.268, 96.975, 98.910	
Din 2.000 srečke št.: 44, 424, 1.855, 6.036, 7.741, 8.008, 8.663, 10.133, 11.166, 13.672, 14.357, 14.427, 15.396, 18.129, 18.883, 18.925, 19.391, 20.087, 20.748, 20.917, 24.589, 25.422, 26.549, 27.312, 30.472, 31.365, 31.589, 31.828, 32.172, 33.533, 34.126, 34.447, 34.558, 34.669, 35.415, 36.094, 36.409, 37.770, 38.066, 38.240, 38.272, 38.992, 39.067, 39.607, 39.834, 41.277, 42.601, 43.226, 43.430, 44.995, 46.052, 46.738, 46.875, 48.248, 49.684, 49.801, 49.999, 50.159, 51.637, 52.635, 53.011, 53.393, 54.146, 55.189, 55.536, 55.581, 56.433, 56.707, 57.077, 57.166, 59.183, 59.356, 59.380, 59.684, 60.243, 60.725, 62.386, 64.298, 65.010, 68.212, 68.619, 68.727, 68.935, 69.300, 71.598, 71.601, 72.154, 74.672, 75.725, 75.833, 75.936, 78.838, 80.008, 81.903, 82.643, 87.233, 87.828, 88.981, 90.507, 91.060, 91.630, 92.034, 95.873, 96.100, 96.455, 96.540, 96.707	

Zadružna hranilnica r. z. o. z. Ljubljana. Sv. Petra c. 19

SLUŽBE

BOSANCE & KONJIČKI
za nošnje drv. Ivan Žuraj, lesna industrija v Sl. Bistrici. 3223

GOSPODIČNA
trgovsko naobrazena, želi mesto v kaki trafiki, delikatesi ali kaj sličnega. Naslov: Filipina Marković, Ponikva ob južni železnici. 3227

BRIVSKA POMOČNIKA
dobro izurjenega, sprejme takoj Pepernik, Celje. 3223

STROJNIKA
ki je več brušenja listov, sprejemem takoj. Prejnost imajo taki, k imajo tudi šoferski izpit. Sprejemem tudi. 3224

NEPREMIČNINE

NOVO HIŠO
oddam. Poizve se: Nove Jarše št. 54. 3226